

Eylül : İkinci teşrin 1935 aylarına aid Divanı muhasebat raporuna dair

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 8 / V / 1936 - Sayı : 3298)

No.
938

Divanı muhasebatçe eylül : İkinci teşrin 1935 aylarına aid muamelât hakkında tanzim edilmiş olan rapor üzerine Divanı muhasebat encümeni tarafından yazılan aşağıdaki mazbata tasvib edilmiştir (Cild 8 - Sayfa 6 ve Cild 10 - Sayfa 86 ve Cild 11 - Sayfa 4).

4 mayıs 1936

Divanı muhasebatın mutaleası

1 — Polis üçüncü komiser Mehmed Ziyânın tekaüd aylığına zam yapılmasına dair tahsis evrakının tetkikinde; mumaileyhin tekaüdü yapıldığı zaman İstanbulun Millî Hükûmet emrine geçtiği 1 teşrinisani 338 tarihinden 28 ağustos 339 tarihine kadar geçen müddet için memurun kanununun müzeyyel maddesi mucibince hizmet müddetine zam yapıldığı halde İstanbulun Millî Hükûmete iltihakından evvel de Millî mücadelede hâdim teşekküllere girerek Millî Hükûmet âmaline hizmet ettiğinden dolayı bu müddet için de zam yapılmasına dair Devlet şûrasında açtığı idarî dava neticesinde deavi dairesince İstanbulun Millî Hükûmet emrine girmezden evvel kendisinin Millî Hükûmet âmaline hâdim teşekküllere dahil bulunmasına mebnî Millî mücadele zammına istihkakı olduğundan dolayı tekaüd aylığının tadiline karar verildiği anlaşılmış, halbuki İstiklâl harbi sırasında işgal altında bulunan mahallerde ve sakit Hükûmet kadrosu dahilinde vazife gören me-

Divanı muhasebat encümeni mazbatası

Eylül - ikinci teşrin 1935 aylarına aid olup Divanı muhasebat reisliğinin 3 - I - 1936 tarihli ve 85602/25 numaralı tezkeresile gönderilen üç aylık rapor encümenimizce tetkik olundu. Raporun fıkralarına mütenazır olarak ittihaz kılınan kararlar aşağıda yazılmış ve Umumî Heyete arz edilmek üzere sunulmuştur. Raporun altıncı fıkrası hakkındaki mütaleanın ayrı bir mazbata ile Yüce Makamımıza sunulduğunu arz ederiz.

1 — Meclisi Âlice ittihaz olunan 841 numaralı kararda Millî Hükûmet kadroları dışında çalışanlara bu madde hükmünün tefsir yolile teşmiline imkân görülmediği tasrih edilmiş olmasına ve Divanı muhasebatça reddedilerek Yüksek Meclisin hakemliğine arz olunan sarfiyat hakkında idarî dava açılmasına lüzum ve mahal olmadığı gibi bu gibi deavilerin rüyci de hilâfı salâhiyet olacağı yine Yüksek Mecliste; Devlet şûrası Deavi daireleri ilâmlarının infazı hakkındaki Teşkilâtı esasiye encümeninin mazbatasını üzerine 12 - IV - 1934 tarihinde Umumî Heyette cereyan eden müzakerede ve Divanı muhasebat kanununun 10 - V - 1934 tarihli celsedeki müzakeresinde ve Divanı muhasebatın mart - mayıs 1933 üç aylık raporu üzerinde keza Yüksek Heyetin 9 - VI - 1934 tarihli celsesinde cereyan eden müzakerede tebarüz etmiş bulunmasına binaen Divanca yapılan red muamelesi muvafık görülmüştür.

murlar bu müddet zarfında Millî Hükûmet âma-line hâdim teşekküllere girerek o emelle hizmet etmiş olsalar bile Millî Hükûmet kadrosu haricinde bulunmalarına göre memurun kanununa müzeyyel kanun ahkâmından istifade edemeyecekleri Yüksek Meclisin 841 numaralı kararile sarihan kabul ve tesbit edilmiş bulunmasına mebni evvelce Divanca tescil edilmiş olan tahsis muamelesinin tebdiline imkân olmadığından bu hususa aid evrak tescil edilmeyerek umumî heyet kararile iade edilmiştir.

2 — Beyoğlu posta memuru iken vefat eden Salih Necmettinin karısı Sabiha Melâhate verilmek üzere tahakkuk ettirilen ikramiyeye aid tahsis evrakının tetkikinde;

Kocası öldüğü zaman kendisinin Maarîl vekâletinde ücretle müstahdem olduğu ve zevcinin hizmet müddeti 15 seneden eksik bulunduğu için ikramiye tahakkuk ettirildiği anlaşılması üzerine zevcinin vefatında ücretle çalışmasına mebni maaşa müstahak olmamasına rağmen kendisine ikramiye tahakkuk ettirilmesi sebebinin sorulduğu ve alınan cevabdan tekaüd kanununun 52 nci maddesi mucibince ikramiye tahakkuk ettirildiği ve bu madde hakkındaki 747 sayılı Meclis kararına nazaran bu ikramiyenin maaş gibi muayyen bir tediye sekli arz etmemiş olması sebebiyle kocasının vefatında ücretle müstahdem bulunduğu nazarı itibare alınmadığı ve nitekim tekaüd kanununun 47 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair bulunan 1746 sayılı kanunun ikinci fıkrasında yetim maaşı almakta olup umumî, mülhak veya hususî bütçelerden ücret alanların maaşlarının nisfı ve bunlardan maaşlı bir hizmete tayin edilenlerin maaşlarının tamamı kesilir. Bu suretle maaşı kesilen yetimlerin aldıkları maaş veya ücretten mahrum kaldıkları takdirde kanunen haklarını sukutuna kadar muhassas maaşlarının tediyesine devam olunur denilmek suretile buldukları vazifelerden her hangi bir sebeble ayrılan ücretli yetimlerin muhassas maaşla olan irtibatlarını muhafaza eyledikleri teyid edildiği ve ikramiyenin bir defaya mahsus bir tediyeyi tazammun ettiği ve ikramiye verilmek suretile alâkaları kesilenlerden bilâhare bir hizmete girmeyeceklerine dair bir taahhüdname alınması ve ücretle müstahdem yetimlere nisfen dahi olsa

2 — 1683 numaralı tekaüd kanununun 64 nci maddesinde « vefat tarihinde müstahak olmayanlara bilâhare maaş tahsis olunmaz » denilmesine ve maaşlı ve ücretli bir vazifede iken zevç veya pederlerinin vefatı ile dul ve yetim kalanlar esasen müstahak maaşı bulunmamalarına ve kanunun 52 nci maddesi mucibince verilecek mebalîğin maaşa müstahak yetimlere verilmesi icab ettiğine göre Divanca yapılan muamele yerinde görülmüştür.

maaş verilmekte mahzur görmeyen vazır kanunun ikramiyeyi maaş yerine verdirmesine binaen bu ikramiyenin verilmesi için ayrıca sarih ve kanunî bir hüküm bilinemediğinden dolayı bu ikramiyenin tahakkuk ettirildiği anlaşılmıştır.

Verilmek istenilen ikramiye zeveinin hizmet müddeti 15 seneden noksan bulunmasından dolayı yetim maaşı mukabili olmasma ve 1683 numaralı kanunun 64 ncu maddesi (. . . . vefat tarihinde müstahak olmayanlara bilâhare maas tahsis olunmaz) diye yazılı olup 1746 numaralı kanunda da yetim maaşı almakta iken maaslı veya ücretli bir vazifeye tayin edilenlerin vaziyeti derpiş edildiği halde maaş veya ücretli bir vazifede iken yetim maaşına müstahak olanlardan bahsedilmemesi vazır kanunca bu vaziyette bulunanların vefatı halinde maaşa müstahak olmayanlar arasında telâkki edildiğini teyid etmekte bulunmasına binaen kanuna muhalif olarak verilmek istenilen bu ikramiyeye müteallik tahsis evrakı vize edilmeyerek umumî heyet kararına tevfikan Posta, telgraf, telefon umum müdürlüğüne iade kılmdı.

3 — Emniyet işleri umum müdürlüğü altmeç şube şefi iken Antalya emniyet müdürlüğüne tayin edilen Kemal Kaya ile Emniyeti umuniye dördüncü şube şefi iken Malatya emniyet müdürlüğüne tayin edilen İhsan Sabrinin hareirahlarına aid olnak üzere tanzim olunan tahakkuk ita emirleriyle avans ilmühaberlerinin tetkikinde;

Bunların merkez memuru olmadıkları ve memuriyeti sabıka maaşları olan 30 ve 35 lirayı üç sene almamış oldukları halde 40 lira maaş üzerinden yevmiye tahakkuk ettirilmesi muvafık olmadığmdan dördüncü daire kararile red takririle iade edildiği ve lairesince de gerek İhsan Sabrinin gerek Kemal Kayanın Dahiliye teşkilât kanunu mucibince iki buçuk senelik stajdan sonra 40 lira maaşlı kaymakalığa tayinleri caiz bulunduğu ve Dahiliye vekâletinin hukuk ve mülkiye mezunlarını vekâletin muhtelif şubelerinde stajiyer olarak çalıştırmak hakkını haiz bulunmasına mebni bunların stajlarını Emniyet umum müdürlüğünde yaptırdığı polis teşkilât kanununun 9 neu maddesinde mülkiye ve hukuk mezunlarından olanların memurin kanunundaki vasıfları haiz olmak şartile doğrudan doğruya polis merkez memurluğuna veya muadili me-

3 — Polis teşkilât kanununun 9 neu maddesinde sarahaten « Mülkiye ve Hukuk mektepleri mezunları doğrudan doğruya merkez memurluğuna veya muadili memuriyetlere kabul olunur» denilmesine ve polis meslekine giren bu mektepler mezunlarının merkez memurluğuna muadil vazifelerde de istihdamları caiz olduğuna göre bu madde delâletile 20 nei maddedeki merkez memurları tabirinin mutlak surette nazarı itibare alınmayıp muadili vazifelerde bulunan şeflerin de merkez memuru addile bunlardan polis teşkilât kanununda terfi müddeti olarak kabul edilen 3 seneyi dolduranların emniyet müdürlüklerine terfileri caiz olabilirse de bu müddeti doldurmayanların polis teşkilât kanunundan evvelki Dahiliye teşkilât kanununda kaymakamlık için kabul edilen iki buçuk sene staj müddetine istinaden emniyet müdürlüklerine tayinleri kanunî olamayacağından Divanca yapılan red muamelesi muvafık görülmüştür.

muriyetlere kabul olunacakları yazılı bulunduğu ve bu fıkra ile bu mekteplerden mezun olup mesleğe ilk girenlerin staj müddetlerini münhasıran merkez memurluğunda geçirmelerinin kastedilmiş olması halinde muadil memuriyetler kaydinin ilâve edilmemesi icab ettiği ve 20 ne maddedeki merkez memurları kaydinin üniformalı merkez memurları olarak kabulü varid olduğu gibi muadil memuriyetler olarak kabulü de varid bulunduğu ve esasen aynı zamanda dahiliye hizmetine girmiş olan mülkiye ve hukuk mezunu iki zattan birinin Emniyet umum müdürlüğüne, diğerinin de Dahiliye vekâletinin başka bir şubesine girmesi halinde birinin iki buçuk, diğerinin üç sene stajdan sonra 40 lira maaşlı vazifeye terfilerinde adalete mugayeret bulunduğu ve polis teşkilât kanununun 24 ne maddesinde Emniyet işleri şube müdürlükleri, polis müfettişlikleri, emniyet müdürlüğü ile emniyet müdürlükleri şube müdürlüklerinin kaymakamlığa muadil olduğundan tasrih edildiği ve bu memuriyetlerden birinden diğerine naklen veya terfian tayin esasının da kabul edildiği ve buna nazaran Dahiliye vekâletinin muhtelif şubeleri arasında istisnai esaslar gözetilmesinin muvafık olmadığı ve polis teşkilât kanunundaki üç senelik müddetin terfi için olup staj müddetinin mevzu bahis edilmediği, bu sebeble Emniyet müdürlüğüne terfide staj müddetinin dahiliye kanununa tebaan iki buçuk sene olarak kabulü zarurî bulunduğu ileri sürülerek vazifesinde ısrar edildiği anlaşılmıştır.

Mülkiye ve hukuk mezunlarının dahiliye teşkilât kanunu ahkâmına tevfikan staj müddetlerini ikmalden sonra 40 lira maaşlı kaymakamlığa terfilere caiz, polis teşkilât kanununun 9 ne maddesinde de mülkiye ve hukuk mezunlarının memurin kanunundaki vasıfları haiz olmak şartile doğrudan doğruya polis merkez memurluğuna veya muadil memuriyetlere kabul olunur denilmesine göre bu mektepler mezunlarından polis mesleğine girenlerin bidayeten polis merkez memurluğuna veya muadili vazifelere kabul edilebilecekleri de tabii olduğundan ve bu vazifelerde Dahiliye vekâletinin münasib göreceği vazifeler meyanında olduğundan, bunların da kaymakamlığa tayinleri caizdir.

Polis teşkilât kanununun 9 ne maddesinde

mülkiye ve hukuk mezunları doğrudan doğruya merkez memurluğuna veya muadili memuriyetlere kabul olunur denilmesine ve polis mesleğine giren bu mektebler mezunlarının merkez memurluğuna muadil vazifelerde de istihdamı caiz bulunduğuna göre, bu madde delâletile 20 nci maddedeki merkez memurları tabirinin mutlak surette nazarı itibare alınmayıp muadili vazifelerde bulunan şeflerin de merkez memuru addi variddir. Ancak polis teşkilât kanununda mesleğin icabatı nazarı itibare alınarak terfi müddeti üç sene olarak kabul ve merkez memurlarının emniyet müdürlüğüne terfi de bu kanunda mevzubahs edilmiş olmasına göre merkez memurluğundan emniyet müdürlüğüne terfi de bu kanunda yazılı müddetlerin nazarı itibare alınması icab ettiğinden ve kanunî müddeti ikmalden evvel emniyet müdürlüğüne terfi ve tayin caiz bulunmadığından tayin olunduğu derece maaşını kanunî müddetin ikmalinden sonra almak meselesi mevzubahs edilemeyeceğinden, kanunî müddetlerini doldurmayan İhsan Sabri ile Kemal Kayanın harcırahlarına aid ita emirleriyle avans ilmühâberleri vize edilemeyerek umumî heyet kararına müsteniden Emniyet işleri umum müdürlüğüne iade kılındı.

4 — Merkez muhasebeciliğinden ödenmek üzere Harita umum müdürlüğü muhasebesince yapılab vize için Divana gönderilen ita emirleriyle harita mesaha gemisi mesaisini teftişe memur edilen Hidroğrafi şubesi müdürü Albay Ahmed Rasimin gemide vazife dolayısıyla geçirdiği günler için ikamet yevmiyesi tahakkuk ettirildiği görüldükten bu muamelenin neye istinad ettirildiği dairesinden sorulmuştu. Alman cevabda :

İşin icabına göre gemiyi hareket veya tevakkuf halinde tutarak çalıştıkları günler için ikamet yevmiyesi alan mütehasıs Rolf Kijer gibi bir tetkik mütehasısı sıfatile harita alım işlerini teftişen Saray ve Vize sahillerile Ezine sahilleri önünde geceli, gündüzlü munhasıran bulunmak suretile vazife ifa etmesinden ve çalıştıkları mahaller taksimatı mülkiye itibarile Saray, Vize ve Ezine kazalarına aid bulunan sahillerde bulunmasından dolayı kaza merkezlerinde bulunmuş mahiyette addile çalıştıkları günler için ikamet yevmiyesi tahakkuk ettirilmiş olduğu bildirilmiş ise de;

Harırah kararnamesinin mevaddı muvakkate faslını değıştiren 10 teşrinisani 1335 tarihli ka-

4 — Harırah kararnamesinin mevaddı muvakkate faslını değıştiren 10 teşrinisani 1335 tarihli kararnamenin ikinci fıkrasında (Bir kaza veya vilâyet merkezinde ifayı vazife zımında iki gündün ziyade tevakkuf edilmiş ise bu suretle geçen tevakkuf günlerinin mecmuu için ikamet yevmiyesi verilir) denilmesine ve ikamet yevmiyesi beytutet masrafı mukabili olup Harita mesaha gemisinde ifayı vazife eden zabıtlar velevki bazı kazanın mülki taksimatına giren sahillerde kalmış olsalar bile gemide beytutet ettiklerine ve kendilerine ayrıca taamiye verilmekte bulunmuş olmasına göre bunlara ayrıca ikamet yevmiyesi verilmesi kanunun sarahatine uygun olamayacağından Divanca yapılan red muamelesi yerinde görülmüştür.

rarnamenin ikinci fıkrasında (Bir kaza veya vilâyet merkezinde ifayi vazife zımnında iki günden ziyade tevakkuf edilmiş ise bu suretle geçen tevakkuf günlerinin mecmuu için ikamet yevmiyesi verilir) denilmesine ve ikamet yevmiyesi beytutet masrafı mukabili olup Albay Ahmed Rasimin velev ki bazı kazanın mülkî taksimatına giren sahillerde kalmış olsun gemiden dışarı çıkmamış, binaenaleyh, gemide ikameti temin edilmiş ve kaza merkezinde ikamet etmemiş olmasına göre gemide geçen günler için ikamet yevmiyesi verilmesi kararnamenin sarahati ile kabili telif görülmediği gibi ecnebi mütehasıssa mukavelenamesindeki şerait zarureti dolayısıyla yapılan müsaadekâr muamele de bu işte emsal teşkil edemeyeceğinden yukarıda yazılı sebeplerle ita emri vize edilmeyerek Harita umum müdürlüğüne gönderildi.

5 — Gerek kapalı zarfla gerek bir ay zarfında pazarlıkla ihale ve intacı mümkün olmadığından 2490 numaralı kanunun 46 nci maddesinin (R) fıkrasına tevfiKAN Heyeti Vekile kararile 20 - IX - 935 tarihinde Tali ticarethanesi sahibi Hüseyin Avni ve Şeriki Cevada pazarlıkla ihalesi İera kılman Yüksek ziraat enstitüsü talebe ve müstahdeminin 25 - IX - 935 den 31 - V - 936 tarihine kadar işesi için müteahhid Hüseyin Avni ile akid ve teati olunarak tescil edilmek üzere gönderilen mukavelenamenin tetkikinde,

Müteahhide 5 000 lira avans verilmesi hakkındaki maddenin şartnameye sonradan dercedildiği ve şartnamede bazı tadilat yapıldığı anlaşılmaKla bunun 47 nci madde ahkâmile ne suretle telif edildiğinin ve verilen katî teminat mektupları taahhüdün hitam bulduğu tarihe kadar olmak gibi bir müddetle mukayyed olduğundan kanuna uygun bulunmayan bu mektupların neye müsteniden kabul edildiğinin dairesinden sorulduğu ve İera Vekileri Heyetinden alınan karara müsteniden yapılan bu pazarlığın ayrı ve müstakil bir muamele olması itibarile evvelce kapalı zarfla yapılmış olan muameledeki şartların bu işle alâkası olmadığı ve teminat mektubunda kanuna muhalif bir nokta görülemediği cevabının verildiği anlaşılır.

2490 numaralı kanunun 47 nci maddesinde, gerek kapalı zarf usulü ile, gerek aynı surette yapılacak arttırma ve eksiltmelerde talib çıkmasından yahud kabul edilmeyecek teklifler ileri sürülmüş olmasından dolayı yapılacak pazarlık-

5 — 2490 numaralı kanun ahkâmına tevfiKAN arttırma veya eksiltmeye konulub talib çıkmasından veyahud kabul edilmeyecek teklifler ileri sürülmüş olmasından dolayı yapılacak pazarlıklarda arttırma ve eksiltme şartnamesindeki vasf ve şartların değiştirilmemesi kanunun 47 nci maddesi ahkâmından olup bu pazarlığın 46 nci maddenin R fıkrasına tevfiKAN İera Vekileri Heyetinden alınacak karara istinaden yapılması halinde de bu hükmün değiştirilmesine mahal ve sebep bulunmadığından Divanca gerek bu noktadan gerek katî teminat mektubunun müddetle mukayyed verilmiş olmasından dolayı serdedilen mütalea ve buna istinaden vaki olan red muamelesi encümenimizce de musib görülmüştür.

larda arttırma ve eksiltme şartnamesindeki vasıf ve şartların değiştirilmemesi şarttır denilmesine ve gerek kapalı zarfla gerek bir ay zarfında pazarlıkla ihale ve intacı mümkün olmadığından dolayı kanunun 46 nci maddesi mucibince Vekiller Heyetinden alınan kararlar yapılacak pazarlıklarda karar, şartların değiştirilmesini icab ettirmeyip pazarlığın intacı hususundaki bir aylık müddetin uzatılmasına matuf bulunmasına mebni bu işte gerek kapalı zarfla, gerek Vekiller Heyetinden karar alınmazdan evvel bir ay zarfında pazarlıkla ihalesi için mevcut olan şartların sonradan değiştirilerek ihalenin bu yeni esas üzerinden yapılmış olmasından dolayı kanuna uygun bulunmaması ve 2490 numaralı kanunun 27 nci maddesinde taahhüd tamam ve mukavele ile şartnameye uygun olarak yapıldığı usulüne göre sabit olduktan sonra katî teminatın geri verileceği yazılı olmasına mebni taahhüdün tamamen ifa edildiği sabit olmadıkça teminat iade edilemeyeceğinden müddetle mukayyed bulunan ve ihtiva ettiği tarihin hulûli kendiliğinden hükümsüz kalması icab edib taahhüdün tamamen ifa edilib edilmediğini tetkik ve tesbit için geçmesi zarurî bir müddeti de ihtiva etmeyen teminat mektubunun da kabule şayan olmaması hasebile mukavele tescil edilmeyerek Ziraat vekâletine iade kılınmıştır.

Muğlanın Gazeller köyünden Ramazanoğlu Alinin ölüm cezasına çarpılmasına dair

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 13 / V / 1936 - Sayı : 3302)

No.
939

Muğlanın Gazeller köyünden Ramazanoğlu 1324 doğumlu Ali, arkadaşı Musaoğlu Ali ile, köylerle civarında tahsilât yapan Maliye tahsildarı İsmailin geçeceği yol üzerinde pusu kurarak üzerindeki paraları soymayı kararlaştırmışlar ve bir gün beledikleri halde tahsildarın geçmemesinden köylerine dönmüşler ve tahsildarın köyde olduğunu ve ertesi günü gideceğini anlayıp yine pusuda yolunu bekleyerek İsmail kendisile birlikte arkadaşlık ettiği Yedekoğlu Hüseyinle önlere geçerken her iki Ali çifte tüfeklerle İsmaili kolundan yaralamışlar ve arkadaşı Hüseyini de öldürmüşlerdir.

Bu suçlardan dolayı her ikisi hakkında Muğla ağır ceza mahkemesince yapılan muhakeme neticesinde Musaoğlu Ali, işlenen cürümdeki iştirakî hareketine